

Sút'áže dychovej hudby

08 - Celoslovenská súťaž MDH Lednické Rovne

00. Úvodná zvučka relácie

0,21

A.H.: Prijemný podvečer želá všetkých poslucháčom rádia Oddychovka Adam Hudec. V reláciách z cyklu Sút'áže dychovej hudby sme vám doteraz každé dva týždne predstavili nové skladby slovenských autorov zo súťaže Novomestská nota.

Dnes pokračujeme s reláciou, v ktorej vás oboznámime o najvýznamnejšej súťaži v oblasti malých dychových hudieb na Slovensku – a to o Celoslovenskej súťaži MDH v Lednických Rovniach. Tieto relácie budeme vysielat' každý druhý týždeň až do tohtoročnej súťažnej prehliadky, ktorá bude 22. a 23. júna. Táto súťaž by sa dala nazvat' aj ako – neoficiálne Majstrovstvá Slovenska v tomto žánri. A keďže je to najvýznamnejšia súťaž, táto relácia bude mať 60 minút, aby sme si mohli pohovorit' a počúvat' piesne všetkých doterajších víťazov Lednických Rovní od roku 1986 až doteraz.

Dnes si v stručnosti povieme o súťaži z rokov 1992 a 1995. Začneme XII. ročníkom súťaže, ktorý vyhrala DH Selčianka a po 30 minútach sa dostaneme k XIII. ročníku v roku 1995, kedy bola najúspešnejšia DH Nemšovanka.

XII. ročník 1992 – víťaz DH Selčianka

Začíname rokom 1992, kde v XII. ročníku súťaže MDH v Lednických Rovniach bola najúspešnejšia DH Selčianka z Banskej Bystrice. Táto kapela vyhrala súťaž v L. Rovniach aj na 8. ročníku, ktorý sa konal v roku 1980.

DH Selčianka má svoj typický zvuk, alebo ako sa dnes hovorí sound, isto ho poznáte z mnohých hudobných relácií banskobystriického rozhlasu, najmä v minulých rokoch. Selčianka vždy bola zvukovo svojská a taká zostala dodnes.

Selčianka vznikla v roku 1978 pri Roľníckom družstve v Selciach pri B.Bystrici, preto má aj názov Selčianka. Pri jej založení stál Jozef Neuschl a trubkár Ladislav Horňák, ktorý je kapelníkom súboru dodnes. No a umeleckým vedúcim kapely a aranžérom všetkých jej skladieb je od vzniku Selčianky až dodnes Miloslav Hlaváček. Milo – ako ho všetci voláme, je veľmi všestranný a šikovný muzikant. Po absolvovaní Vojenskej hudobnej školy v Roudnici n.L. sa usadil v B.Bystrici, a ako člen PH B.Bystrica, kde bol hráčom na fagot a podľa potreby aj na klarinet či saxofón, bol aj archivárom PH. Okrem zamestnania v PH často vypomáhal aj v divadelnom orchestri Divadla JGT v B.Bystrici a bol aj členom Krajského symfonického orchestra. Milo Hlaváček je aj dobrým skladateľom, avšak jeho doménou je najmä aranžérska činnosť. Upravil a aranžoval prakticky všetky skladby, ktoré

- 2 -

Selčianka hrá, aranžoval aj veľa piesní pre iné DH na Slovensku, bol aj dvorným aranžérom PH B.Bystrica, kde pre veľké obsadenie dych.orchestra upravil množstvo skladieb napr. z oblasti symfonickej alebo opernej hudby. Okrem toho je aj jeden z najlepších notografov na Slovensku. No a o nezameniteľnom sounde Selčianky som už hovoril, je to samozrejme najmä vďaka Milovi Hlaváčkovi.

Kapelníkom DH Selčianka je od jej založenia trubkár Ladislav Horňák, pochádzajúci zo známej rodiny Horňákovcov z Trenčína. Hrával v Trenčianskej 12, Váhovanke i v orchestroch Merina a TOS Trenčín. Na vojne bol v PH B.Bystrica a potom sa tam aj usadil.

Typickú farbu speváckych hlasov Selčianky, nezameniteľnú s inými spevákmi dlhé roky vytvárali speváčka Anna Lišková so svojim krásnym zamatovým altom, žiaľ už nie je medzi nami. Spolu s ňou dlhé roky spieval spevák Dušan Bohuš. Dušan Bohuš žije v Hronseku, kde bol určitú dobu aj starostom obce a v Selčianke okrem spevu zastával aj post konferensiera programov Selčianky. Od roku 1978 až do roku 1991 ťahali títo dvaja speváci všetky vystúpenia Selčianky. Od novembra 1991 je členom Selčianky ďalší spevák Jaroslav Knápek, ktorý spieva s kapelou dodnes. Po odchode Dušana Bohuša do tzv. speváckej penzie, dnes s kapelou a Jarom Knápkom spieva aj výborný hráč na tubu – Ľubor Chovanec.

DH Selčianka najčastejšie vystupuje na koncertoch pre kúpeľných hostí a to najmä v kúpeľoch Sliač, Brusno, Dudince, Kováčová a inde. Samozrejme často vystupuje v B.Bystrici, na festivale vo Valaskej, v Kremnici, dvakrát účinkovali na BSDH, na

Dychfeste v D.Krupej a inde. V zahraničí nás reprezentovali v Rakúsku, Nemecku, Francúzsku a často vystupujú aj pre Slovákov v Maďarsku.

DH Selčianka nahrála pre banskobystriický rozhlas viac ako 70 skladieb, účinkovala v televíznych reláciách. V roku 1989 nahrála pre Opus LP platňu s názvom Idú už s muzikou mládenci, v roku 1992 nahrála dve MC s názvami Nádeje, nádeje a druhá s názvom Tebe sa tu klaníme. V majstrovskej inštrumentácii tu zaznie Vianočná omša Fr. Matzenauera – podľa Jednotného katolíckeho spevníka. Je to na Slovensku ojedinelý počin. V roku 2000 nahráli CD nosič s názvom Selčianka na Morave a v roku 2008 sme spoločne nahráli v rozhlasovom štúdiu v B.Bystrici CD k ich 30. výročiu vzniku s prilihavým názvom Jubilejné. Na tomto Cd-čku sú aj orchestrálne skladby, kde DH Selčianka presvedčí, že má aj výborných inštrumentálnych sólistov.

Na záver prvej časti dnešnej relácie treba zaželať DH Selčianka ešte veľa úspešných rokov účinkovania na pódiumoch doma i v zahraničí.

- 3 -

1. Do rána je malá chvíľa	Fud./úpr.M.Hlaváček	3,30
2. Na oknách záclonky	A.Čobej	2,27
3. Prečo si neprišiel	Fud./úpr.M.Hlaváček	2,24
4. Trúbkový slowrock	A.Hudec	4,20
5. Za horami, za dolami	Fud./úpr.M.Hlaváček	2,46
6. Zmes poľovníckych piesní	Fud./úpr.M.Hlaváček	5,21
7. Turecký pochod	W.A.Mozart	2,58
8. Už je sobota	Fud./úpr.M.Hlaváček	3,40
0. Úvodná zvučka (ako jingle)		

XIII. ročník – 1995 – víťaz DH Nemšovanka

A.H.: V druhej časti dnešnej relácie vám predstavíme víťaza XIII. ročníka Celoslovenskej súťaže MDH v Lednických Rovniach z roku 1995. Stala sa ním

jedna z najznámejších dychových hudieb západného Slovenska a to DH Nemšovanka. Súťaž sa konala 16. až 18. júna a v tomto ročníku sa neudelovali 1.2.3. miesta, ale porota vedená Miškom Galovcom udeľovala zvláštne ocenenia. Hlavnú cenu i cenu za objavnosť súťažného repertoáru získala DH Nemšovanka, vedená Jozefom Patkom. Ďalej boli udelené rôzne ocenenia DH Malačanka, DH Cajlané z Pezinka, DH Strojár z Pov. Bystrice a DH Kľušovanka z Bardejova.

Vítaz súťaže – DH Nemšovanka existuje pod týmto názvom od roku 1970, avšak v obci Nemšová sa hrala dychová hudba už dávno predtým. Z materiálov bývalého kapelníka Nemšovanky Jozefa Králik sa dozvedám, že pamätníci spomínajú začiatky kapely v Nemšovej už v roku 1890, kedy vyučil hráčov dychovky rodák z Dolnej Súče Stanislav Žúži, ktorý bol dôstojníkom v Trenčíne. Viacerí muzikanti začiatkom 20.storočia odišli do Ameriky a tí, ktorí sa vrátili, založili po prvej svetovej vojne dychovú kapelu. Po roku 1920 prevzal vedenie kapely Ján Bonko, ktorý sa vrátil z Ameriky a spolu s organistom a učiteľom Jánom Szárkom učili mladých hráčov hre na dychové nástroje.

V roku 1964 začal učiť chlapcov hre na dychové nástroje neskorší dlhoročný kapelník Nemšovanky Jozef Králik. Mnohí z jeho žiakov hrajú dodnes v rôznych kapelách trenčianskeho regiónu. No a Jozef Králik zakladá 4. januára 1970 dnešnú Nemšovanku pri závode Skloobal Nemšová. Kapela mala 12 členov a speváčky, čo v tom čase ešte nebolo bežné. Pri dychovej hudbe bola založená aj folklórna skupina. Nemšovanka s folklórnou skupinou sa veľmi rýchlo dostala do povedomia milovníkov tohto žánru, pretože prišli s niečím dovtedy nevídaným. Ich piesne, tance, temperamentný prejav, chytili divákov na celom Slovensku. Odozvou bolo pozvanie do nahrávacích štúdií.

V roku 1973 - na základe pozvania vtedajšieho redaktora slovenského rozhlasu Dr. Ondreja Dema - Nemšovanka nahrála

- 4-

viacero piesní do relácie Klenotnica ľudovej hudby. No a tieto nahrávky mali nezvyčajne veľký ohlas, preto hneď v nasledujúcom období nahráva Nemšovanka vo vydavateľstve Opus 4 malé, tzv. SP platne, a spoluúčinkuje na LP platni so susednými kapelami z regiónu - s dychovými hudbami z Drietomy a Dolnej Súče. Bývalý kapelník Nemšovanky Jozef Králik začal v roku 1977 vyučovať novú garnitúru hudobníkov zo žiakov základnej školy v Nemšovej. Z viac ako 100 záujemcov o hru na dychové nástroje sa postupne vykryštalizoval detský dychový orchester, ktorý mal 45 členov a niesol názov Mladá Nemšovanka. Tento mladý orchester pod vedením Jozefa Králik už po roku mal prvé vystúpenie a po 3 rokoch zvíťazili na okresnej súťaži detských dychoviek v Dolnej Súči. Nasledovalo viacero víťazstiev na festivaloch detských a mládežníckych dychových hudieb a postupne, ako dorastali hudobníci Mladej Nemšovanky, nahrádzali starších členov dospeljej kapely. Nemšovanka v tom období účinkovala nielen doma a okolitých obciach trenčianskeho regiónu, ale žala úspechy aj inde na Slovensku, napr. v kúpeľoch Piešťany, Trenčianske Teplice, na Liptove, Orave, Gemeri, a taktiež veľmi úspešne účinkovala najmä na Morave, veľakrát v Rožňove pod Radhoštem, v Hluku, v Uherskom Hradišti, vo Vlčnove a inde. Jozef Králik viedol Nemšovanku do roku 1989, kedy odovzdáva kapelnícke žezlo svojmu žiakovi Jozefovi Patkovi.

Postupne sa dostávame v našom rozprávaní o dychovej hudbe Nemšovanka do súčasnosti. V roku 1990 sa kapela stáva členom Združenia dychových hudieb Slovenska a po prvý krát sa predstavuje aj v zahraničí, konkrétne v Rakúsku.

Odvtedy v tejto krajine účinkovali viac ako 50-krát. V roku 1995 Nemšovanka hrala v Nemecku na známom Október–Feste, o rok neskôr účinkujú opäť v Nemecku a tiež aj na festivale vo francúzskom Hagenau, potom to boli ešte viackrát účinkovania v Nemecku, Rakúsku či Francúzsku. Spoluúčinkovala v televíznej relácii Anderov rebrinák, účinkovali v televíznej relácii Naša naj... Nemšovanka nahrala viacero zvukových nosičov.

Vážení poslucháči, blíži sa záver dnešnej relácie Rádia dychovka. Čo zaželať dychovej hudbe Nemšovanka do ďalších rokov? Aby naďalej udržiavala a rozvíjala tradície ľudovej a dychovej hudby v trencianskom regióne, aby dobre reprezentovala seba, obec Nemšovú i celú dychovú hudbu Slovenska na koncertoch u nás i v zahraničí. To im žela autor dnešnej relácie Adam Hudec.

1. Pre Romanu - orch. polka J.Patka 3,16 (CD Už je večer)
2. Topole, topole V.Kočický 2,27 - „ -
3. Keď som išiel cez ten les ľud./úpr.J.Patka 3,14 - „ -
4. Povyše Trenčína V.Kočický 3,48
5. Už je večer ?

- 5 -

6. Sobotienka prešla ?
7. Nemšovská ?
0. Záverečná zvučka